PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW KART PRACY · EDUKACJA ZDROWOTNA · KLASA 7

Dział 4. Niepełnosprawność i bariery

Godność człowieka i akceptacja osób bez względu na ich cechy, choroby i niepełnosprawności oraz przeszkody społeczne, techniczne i architektoniczne w życiu osób z niepełnosprawnością wraz z rozwiązaniami tworzącymi przestrzeń przyjazną wszystkim. Siedem kart: wiadomości z przykładami, ćwiczenia, zastosowanie w praktyce, dwie równoległe kartkówki (A/B), dwa równoległe sprawdziany (A/B) i pełny klucz odpowiedzi.

Karta	Temat	Zadania
1	**Niepełnosprawność i bariery – najważniejsze wiadomości** Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka	4 zad. 10 pkt
2	**Niepełnosprawność i bariery – ćwiczenia** Sprawdzam, czy rozumiem	8 zad. 21 pkt
3	**Niepełnosprawność i bariery – w praktyce** Sytuacje z życia, tekst, plan działania	3 zad. 12 pkt
4	**Kartkówka: Niepełnosprawność i bariery – grupa A** 10 minut · 9 pkt	4 zad. 9 pkt
5	**Kartkówka: Niepełnosprawność i bariery – grupa B** 10 minut · 9 pkt	4 zad. 9 pkt
6	**Sprawdzian: Niepełnosprawność i bariery – grupa A** 35 minut · 24 pkt	8 zad. 24 pkt
7	**Sprawdzian: Niepełnosprawność i bariery – grupa B** 35 minut · 24 pkt	8 zad. 24 pkt

JAK KORZYSTAĆ Z ZESTAWU

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2 i 3 to ćwiczenia oraz zastosowanie wiedzy w sytuacji z życia, tekście lub planie działania.
- Karty 4 i 5 to równoległe kartkówki (grupa A i B, ok. 10 minut), karty 6 i 7 – równoległe sprawdziany (grupa A i B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją.
- Każda karta ma własną punktację i mieści się na osobnych stronach – można ją wydrukować osobno.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny dla klasy 7 szkoły podstawowej (rok szkolny 2026/2027), zgodny z podstawą programową edukacji zdrowotnej (Dz.U. 2026 poz. 378 i 958). Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Niepełnosprawność i bariery – najważniejsze wiadomości

KARTA 1/7

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 10 pkt

PRZYPOMNIJ SOBIE

- **Godność człowieka**: każdy człowiek ma godność – na każdym etapie życia, niezależnie od wieku, zdrowia, wyglądu i sprawności. Konstytucja RP nazywa ją przyrodzoną i niezbywalną, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych. Godność jest podstawą szacunku w szkole, w domu i w sieci.
- **Niepełnosprawność** to trwałe lub długotrwałe ograniczenie w funkcjonowaniu (np. ruchowym, wzrokowym, słuchowym, intelektualnym), które w zderzeniu z przeszkodami utrudnia udział w życiu społecznym. To nie to samo co choroba i nie można się nią zarazić. Niepełnosprawność bywa widoczna, ale czasem nie widać jej na pierwszy rzut oka. Może być wrodzona albo nabyta, np. po wypadku. Czasowe trudności (np. noga w gipsie) też utrudniają korzystanie z przestrzeni, dlatego dostępność pomaga także osobom ze szczególnymi potrzebami. Akceptujemy człowieka bez względu na jego cechy, choroby i niepełnosprawności.
- **Jak okazywać szacunek?** Mów do osoby, a nie do jej towarzysza. Zapytaj, czy pomoc jest potrzebna i jaka – i poczekaj na odpowiedź. Nie dotykaj wózka, laski ani innego sprzętu bez zgody. Nie głaszcz psa asystującego bez zgody właściciela, bo pracuje. Nie wyśmiewaj, nie lituj się i nie dopytuj o szczegóły zdrowia. Zapraszaj do wspólnych działań, ustalając razem, co ułatwi udział.
- **Trzy rodzaje barier**: **architektoniczne** – schody bez podjazdu i windy, wąskie drzwi, wysokie krawężniki, brak dostosowanej toalety; **techniczne** – filmy bez napisów, strony i aplikacje bez opisów zdjęć, ekrany bez komunikatów głosowych, mały kontrast i drobny druk; **społeczne** – uprzedzenia, wyśmiewanie, wykluczanie, zakładanie, że ktoś „sobie nie poradzi", bez zapytania go o zdanie.
- **Rozwiązania**: podjazdy, windy i platformy, szerokie drzwi, obniżone krawężniki; oznaczenia dotykowe i napisy w alfabecie Braille'a, sygnalizacja dźwiękowa; napisy do filmów, tłumacz polskiego języka migowego (PJM), pętle indukcyjne dla osób z aparatami słuchowymi; audiodeskrypcja i opisy zdjęć; teksty w prostym, łatwym do czytania języku. **Projektowanie uniwersalne** to tworzenie miejsc i rzeczy, z których może korzystać jak najwięcej osób, bez specjalnych przeróbek.
- **Dostępność służy wszystkim**: podjazd pomaga też rodzicom z wózkiem dziecięcym, osobom starszym i osobom z walizką, a napisy – komuś w głośnym miejscu. W Polsce obowiązuje ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, a Polska ratyfikowała Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Ty też możesz działać: zauważ barierę, zgłoś ją dorosłym lub samorządowi uczniowskiemu, zaproponuj rozwiązanie i nie blokuj podjazdów ani chodników.

PIERWSZA ŁAWKA

PRZYKŁADY Z WYJAŚNIENIEM

Przykład 1. Przed wejściem do biblioteki jest pięć schodów bez podjazdu, a Kinga porusza się na wózku. Jaka to bariera i jakie jest rozwiązanie?
To bariera architektoniczna. Rozwiązaniem może być podjazd, winda lub platforma schodowa.

Przykład 2. Na stronie szkoły są filmy z apeli bez napisów. Jaka to bariera i komu utrudnia korzystanie?
To bariera techniczna. Utrudnia odbiór osobom niesłyszącym i słabosłyszącym, a także każdemu, kto ogląda film bez dźwięku. Rozwiązaniem są napisy lub tłumaczenie na PJM.

Przykład 3. Koledzy mówią: „Marek na pewno nie da rady jechać z nami, nie pytajmy go". Jaka to bariera i co zrobić?
To bariera społeczna – założenie bez zapytania zainteresowanego. Należy zapytać Marka, czego potrzebuje, i wspólnie ustalić, jak zorganizować wyjazd.

ZADANIA

Zadanie 1. Uzupełnij zdania wyrazami z ramki. ___ / 3 pkt

niesłyszącym architektoniczna barierami niewidomym

1. Przeszkody, które utrudniają osobom z niepełnosprawnością udział w życiu, nazywamy _____.
2. Schody bez podjazdu to bariera _____.
3. Napisy do filmu pomagają osobom _____.

Zadanie 2. Które rozwiązanie usuwa barierę architektoniczną? ___ / 1 pkt

A. podjazd obok schodów
B. życzliwa rozmowa
C. opis zdjęcia na stronie internetowej
D. napisy do filmu

Zadanie 3. Oceń prawdziwość zdań. ___ / 3 pkt

1. Każdy człowiek ma godność niezależnie od sprawności.	**P**	**F**
2. Niepełnosprawnością można się zarazić od innej osoby.	**P**	**F**
3. Niepełnosprawność może być wrodzona albo nabyta, np. po wypadku.	**P**	**F**

Zadanie 4. Połącz rodzaj bariery z przykładem. ___ / 3 pkt

1. bariera architektoniczna
2. bariera techniczna
3. bariera społeczna

a) wyśmiewanie kolegi, który używa aparatu słuchowego
b) wąskie drzwi, przez które nie przejedzie wózek
c) aplikacja bez komunikatów głosowych i opisów obrazów

1 ____ 2 ____ 3 ____

Podgląd • Pierwsza Ławka

Niepełnosprawność i bariery – w praktyce

Sytuacje z życia, tekst, plan działania

KARTA 3/7

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 12 pkt

Zadanie 1. Przeczytaj tekst i wykonaj zadania. ___ / 5 pkt

Sprawdzamy dostępność naszej szkoły

Klasa 7c wzięła udział w projekcie „Szkoła dla wszystkich” i sprawdziła, jak łatwo każdy może dotrzeć do sal oraz skorzystać z informacji. Uczniowie zauważyli, że do sali gimnastycznej prowadzą trzy schody bez podjazdu. Filmy z apeli na stronie szkoły nie mają napisów. Dwie osoby przyznały, że czasem pomijały Ignacego, bo „pewnie i tak nie da rady”. Postanowiły go zapytać, w czym chce brać udział. Klasa przygotowała dla dyrekcji propozycje zmian i krótkie spotkanie o zasadach szacunku.

Tekst własny

1.1. Wskaż jedną barierę architektoniczną opisaną w tekście i zaproponuj rozwiązanie. ___ / 2 pkt

1.2. Który problem z tekstu jest barierą techniczną? ___ / 1 pkt

A. filmy z apeli bez napisów

B. trzy schody przed salą

C. pomijanie Ignacego w zabawach

D. zbyt wąskie drzwi do toalety

1.3. Wyjaśnij, dlaczego dobrze, że uczniowie postanowili zapytać Ignacego, w czym chce brać udział. ___ / 2 pkt

Zadanie 2. Przyporządkuj rozwiązania do kolumn. ___ / 4 pkt

napisy do filmów tłumacz polskiego języka migowego podjazd obok schodów szersze drzwi do sali

pomaga głównie osobom niesłyszącym i słabosłyszącym	pomaga głównie osobom poruszającym się na wózku

Zadanie 3. Zaplanuj krótką akcję: napisz, jaką jedną barierę zgłosisz w szkole lub okolicy, komu to zgłosisz i jakie rozwiązanie zaproponujesz. ___ / 3 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

Sprawdzian: Niepełnosprawność i bariery – grupa B

35 minut · 24 pkt

KARTA 7/7

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 24 pkt

Zadanie 1. Połącz pojęcie z opisem. ___ / 4 pkt

1. niepełnosprawność	a) opis słowny ważnych elementów obrazu dla osób niewidomych i słabowidzących
2. bariera społeczna	b) system przekazujący dźwięk do aparatu słuchowego
3. audiodeskrypcja	c) trwałe lub długotrwałe ograniczenie funkcjonowania, które w zderzeniu z barierami utrudnia udział w życiu społecznym
4. pętla indukcyjna	d) uprzedzenia i wykluczanie, np. pomijanie kogoś

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

Zadanie 2. Co jest przykładem bariery architektonicznej? ___ / 1 pkt

A. wąskie drzwi, przez które nie przejedzie wózek

B. aplikacja bez komunikatów głosowych

C. film bez napisów

D. uwagi wyśmiewające kolegę

Zadanie 3. Jak najlepiej zachować się wobec psa asystującego? ___ / 1 pkt

A. wołać go do zabawy

B. nie głaskać i nie wołać go bez zgody właściciela

C. karmić go, żeby go zachęcić

D. głaskać go, bo to miłe

Zadanie 4. Oceń prawdziwość zdań. ___ / 4 pkt

1. Każdy człowiek zasługuje na szacunek, także gdy jest chory lub ma niepełnosprawność.	**P**	**F**
2. Nie powinno się chwytać za wózek bez zgody osoby, która z niego korzysta.	**P**	**F**
3. Niepełnosprawność zawsze jest widoczna dla otoczenia.	**P**	**F**
4. Brak opisów zdjęć na stronie utrudnia korzystanie z niej osobom niewidomym.	**P**	**F**

Zadanie 5. Uzupełnij zdania wyrazami z ramki. ___ / 3 pkt

społeczna Braille’a potrzebna techniczna

1. Strona internetowa bez opisów zdjęć to bariera _____.
2. Informacje w alfabecie _____ pomagają osobom niewidomym.
3. Przed udzieleniem pomocy warto zapytać, czy pomoc jest _____.

Podgląd • Pierwsza Ławka

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Niepełnosprawność i bariery – zestaw 7 kart pracy z kluczem, edukacja zdrowotna, klasa 7

Podgląd pokazał 5 z 16 stron. Pełna wersja: 16 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Niepełnosprawność i bariery – najważniejsze wiadomości – 4 zadania, 10 pkt
- Karta 2: Niepełnosprawność i bariery – ćwiczenia – 8 zadań, 21 pkt
- Karta 3: Niepełnosprawność i bariery – w praktyce – 3 zadania, 12 pkt
- Karta 4: Kartkówka: Niepełnosprawność i bariery – grupa A – 4 zadania, 9 pkt
- Karta 5: Kartkówka: Niepełnosprawność i bariery – grupa B – 4 zadania, 9 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: Niepełnosprawność i bariery – grupa A – 8 zadań, 24 pkt
- Karta 7: Sprawdzian: Niepełnosprawność i bariery – grupa B – 8 zadań, 24 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje przykłady z wyjaśnieniem.
- dział 2 „Zdrowie fizyczne”, wymaganie 2.6: identyfikuje przeszkody społeczne, techniczne i architektoniczne w życiu osób z niepełnosprawnością oraz podaje przykłady rozwiązań pozwa
- dział 1 „Wartości i postawy”, wymaganie 1.1: rozumie, że godność człowieka stanowi fundamentalną wartość na wszystkich etapach jego życia
- dział 1 „Wartości i postawy”, wymaganie 1.2: potrafi w imię godności i ludzkiego szacunku akceptować człowieka bez względu na jego indywidualne cechy, choroby, niepełnosprawności M

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/edukacja-zdrowotna-klasa-7-niepelnosprawnosc-i-bariery